

Forening af Arbeide og Samvirken mellem Mand og Qvinde, som undertiden kan medføre Forhold, der ikke ere uden Betænkelse. Naar man navnlig tænker sig, at en Lærer og Lærerinde skulle virke ved Siden af hinanden i en Landsbyskole, troer jeg, at det ligger nær, at der kan opstaae Vanskeligheder, som ikke ere tilstede, naar man tænker sig 2 Lærere ved Siden af hinanden, og det ikke blot saadanne, som man først vil tænke paa, der berøre den sædelige Side, men jeg skal blot hentyde til Qvindens Evne til at gjøre sig i en vis Grad gjældende, til at staae fast og opretholde sin Stilling, naar hun foruden at være Qvinde bestandig kun er Undenlærer eller Lærerinde paa en Undenlærers Plads og ikke kan komme videre. Jeg gaaer ud fra, at den Qvinde, der staaer saaledes ved Siden af en Mand, er hverken hans Hustru eller hans Datter; thi det vilde jeg ansee for det Allerbetænkligste, hvis man kom dertil, at Skolelærersens Kone eller Datter blev ham tilforordnet som Undenlærer; saa er jeg nemlig bange for, at der i overordentlig mange Tilfælde vilde under Navnet af 2 Lærere kun være een virksom Person. Det vil jeg stærkt lægge Vægt paa, at det skal være en Qvinde, der staaer fri og ikke i en saadan Forbindelse med Skolelæreren. Men saa er Forholdet dog fra andre Sider vanskeligt. Dette skal jeg blot hentyde til, jeg skal ikke gaae ind paa, hvad der nu kan følge deraf, forbi jeg er bange for at opholde Sagen for længe. Jeg troer, at Forholdene paa mange Steder ere saaledes, at man maa ønske, at qvindelige Kræfter kunde virke her, fordi vort Skolevæsens Byrder ere saa store, at man maa tage Hensyn til at lette dem for Communerne, og forbi det ogsaa er billigt at give de qvindelige Kræfter Naaderum til at virke, hvor de dertil ere stikede; men, at det ikke er uden Betænkelse saaledes uden Videre at sige, at alle Undenlærerposter paa Landet og et ubestemt Antal i Kjøbstæderne kunne besættes med Lærereinder, især naar det er klart, at der tilføres en oekonomisk Præmie for at anbringe saa mange Lærereinder, man kan, troer jeg dog maa indrømmes. Det er nemlig den anden Side af Sagen, at det hele Forslag berøer derpaa, at man vil lette den oekonomiske Byrde ved Sko-

levæsenet ved at kunne anvende de qvindelige Kræfter, som kunne faaes noget billigere. Nu vil jeg her først, idet jeg gaaer over til noget at dvæle ved § 4, Gageringspørgsmaalet, gjøre en Bemærkning til min ærede Sidemand tilvenstre, Landskatingsmanden fra Odense, (W. Petersen). Han reclamerede med Hensyn til dette Punkt Contractsfriheden for Communerne og navnlig for Kjøbstadcommunerne, saaledes at de kunde ansætte Lærereinder for den Løn, de kom overeens med dem om; der skulde ingen Bestemmelser være for deres Lønning. Naar det ærede Medlem saaledes vilde reclamere Contractsfriheden, saa maatte han reclamere den fuldstændigt og forlange, at Communerne fik Ret til ogsaa at ansætte Lærere med den Løn, de kunde komme overeens med dem om. Men derhos gaaer det ikke an ved Siden deraf at lade § 13 i Loven af 8de Marts 1856 staae, som bestemmer en mindste Løn for enhver Lærer; thi saa aabnes der Communerne en Vej til ganske at omgaae denne Bestemmelse ved at kunne ansætte Lærereinder, med Hensyn til hvis Lønning der aldeles ingen Bestemmelser gaves. Det vilde være at gjøre Ansættelsen af Lærereinderne til et meget farligt Middel til at omgaae hele Bestemmelsen i Loven af 1856. Er der en fast Begrænsning for Lærernes Løn, maa der ogsaa være en Bestemmelse om Lærereindernes Løn, om ogsaa denne bliver noget lavere. Hvad den Grændse angaaer, der skal sættes, er jeg fuldkomment enig med det ærede 4de Medlem for 7de Kredts (Forchhammer) i, at man maa gaae ud fra at fastsætte Lønnen for Lærereinderne som for Ugifte, og jeg skal i saa Henseende fremhæve den Betragtning, han anførte, at man ikke paa nogen Maade maa opstille Qvinden som Mandens Forsørger, og derhos udtale, at jeg i det Hele finder det ønskeligt, ja næsten nødvendigt, at der som Lærereinder kun ansættes Ugifte. Det sees ogsaa ikke utvetydigt af Lovforslaget, at man ogsaa paa et andet Sted har fundet dette at være i sig selv det Ønskelige og Rigtige; det fremtræder i Bestemmelsen om Pensionsretten, der er indskrænket til Ugifte. Men det maa fremhæves stærkt, at de gifte Qvinder ere ikke blot ved Hustruogpligten, men ogsaa ved den